

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡ/ΤΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Π.Δ.Ε.**

**Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2019
Αρ. Πρωτ. 2225**

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83, ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ. Μπαλάσκα
Τηλέφωνο : 213 1364 724
Fax : 2131364713
Email : m.mpalaska@ypes.gr

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΙV

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ»

ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: «Κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες των δήμων»

ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 71 παρ.3 του ν. 4509/22.12.2017 (Α' 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής...».
2. Τις διατάξεις του ν. 4412/16 (Α' 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25ΕΕ)».

3. Τις διατάξεις του ν. 4270/2014 (143 Α΄) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/2011/ΕΕ – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) για τη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Το άρθρο 56 του ν. 2725/1999 (ΦΕΚ 121/Α/17-6-1999) «Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις»
6. Τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
7. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης 2016/С 262/01 (ΕΕ C262, 19.07.2016, σελ.1).
8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L187 26.06.2014, σελ.1), όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1084 της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2017 (ΕΕ L156, 20.06.2017, σελ.1).
9. Την γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, ΓΝ 069/2018 αριθμ.πρωτ.00374/10.12.2018.
10. Τη νομοθεσία που διέπει τις Δημόσιες Επενδύσεις και ειδικότερα τις διατάξεις του ν. 2212/52 (Α΄266), του Ν.Δ. 2957/54 και την ΧΔ 9035/30-7-1973 Απόφαση του Υπουργείου Προγραμματισμού και Κυβερνητικής Πολιτικής.
11. Το Π.Δ. 123/2016 (Α΄ 208) σχετικά με τη σύσταση και μετονομασία Υπουργείων.
12. Το Π.Δ. 141/2017 (Α΄ 180) «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών».
13. Το Π.Δ. 88/2018 (Α΄ 160) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
14. Την με αριθμ. πρωτοκόλλου 4748/20.02.2018 (Β΄612) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων: Σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα».
15. Την υπ΄ αριθμ. 44165/27.12.2017 (Β΄4593) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών χρηματοδότησης ειδικού λογαριασμού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων».
16. Τον προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα τη ΣΑΕ – 055 στην οποία εντάχθηκε το έργο «Έργα και επενδυτικές δραστηριότητες των δήμων όλης της χώρας (ειδικό πρόγραμμα ενίσχυσης των δήμων)» με ενάρτιμο 2017ΣΕ05500010 και προϋπολογισμό 1.000.000.000 € (ΑΔΑ : 7ΖΧΡ465ΧΙ8-3ΚΖ).

ΚΑΛΕΙ

Τους Δήμους της Χώρας για την υποβολή προτάσεων προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», που αφορά στην «Κατασκευή, επισκευή, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων».

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η παρούσα πρόσκληση αφορά στη χρηματοδότηση των δήμων για την κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων καθώς και κάθε άλλης συναφούς δράσης αυτών, που στόχο έχει τη βελτίωση των εν λόγω υποδομών, και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανέρχεται σε **50.000.000,00 ευρώ** (€).

Το ποσό χρηματοδότησης, διαμορφώνεται ως εξής:

- Κάθε Δικαιούχος έχει δικαίωμα μόνο μίας (1) Αίτησης, με το συνολικό ανώτατο ποσό χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα να ανέρχεται σε 600.000 €.
- Κάθε Αίτηση μπορεί να περιλαμβάνει έως δύο (2) κύρια υποέργα, με ελάχιστο προϋπολογισμό κύριου υποέργου τα 30.000 €.
- Στην περίπτωση που ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων της αίτησης είναι μεγαλύτερος του ποσού χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα (600.000 €), τη διαφορά θα πρέπει να καλύψει ο Δικαιούχος, υποβάλλοντας σχετική Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται ότι θα καλύψει με ιδίους πόρους ή από άλλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα την οικονομική διαφορά που προκύπτει.

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το πρόγραμμα υλοποιείται έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, με δυνατότητα παράτασης σε περιπτώσεις δικαιολογημένων αιτημάτων των Δικαιούχων. Η παράταση δίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Επιλέξιμες δαπάνες είναι:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά στην κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων (ενδεικτικά: κλειστά γυμναστήρια, κολυμβητήρια, γήπεδα, ταρτάν στίβου, αποδυτήρια) και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά συναφείς με τις ανωτέρω δράσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται: κατασκευή ραμπών πρόσβασης ΑΜΕΑ που θα εξασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση των χρηστών των εγκαταστάσεων, παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ασφάλειας των χρηστών κατά την προσέλευση και πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, ήτοι ηλεκτροφωτισμοί, διαγραμμίσεις οδών, τοποθέτηση ανακλαστικών οδοστρώματος και εγκατάσταση προειδοποιητικών πινακίδων περιορισμού της ταχύτητας των οχημάτων και πινακίδων σήμανσης.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά δράσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση, εξοικονόμηση ενέργειας και αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται: αντικατάσταση καυστήρα/λέβητα/σωληνώσεων με σύστημα που υποστηρίζεται από ΑΠΕ, ισοθερμικά καλύμματα, ηλιακά πάνελ για θέρμανση πισίνας, προσθήκη μόνωσης στο κέλυφος, αντικατάσταση κουφωμάτων και υαλοπινάκων με νέα πιστοποιημένα, υψηλής ενεργειακής απόδοσης). Οι παρεμβάσεις πρέπει υποχρεωτικά να αναβαθμίζουν την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου κατά μία (1) τουλάχιστον κατηγορία, σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ.

Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας κάθε είδους δαπάνης ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης της παρούσας πρόσκλησης.

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Οι υποψήφιοι Δήμοι υποβάλλουν τα αιτήματα ένταξης υπογεγραμμένα από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους στο Υπουργείο Εσωτερικών, στην κάτωθι ταχυδρομική διεύθυνση:

Υπουργείο Εσωτερικών
Διεύθυνση Οικονομικής & Αναπτυξιακής Πολιτικής
Σταδίου 27,
Αθήνα, Τ.Κ. 101 83

Η υποβολή μπορεί να γίνει, είτε ταχυδρομικά, είτε με αυτοπρόσωπη κατάθεση στο πρωτόκολλο του Υπουργείου Εσωτερικών. Επισημαίνεται η υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος του Δικαιούχου στο υπό ανάπτυξη πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εσωτερικών, όταν αυτό τεθεί σε λειτουργία. Το αίτημα ένταξης συνοδεύεται από:

- Απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου περί αποδοχής της συμμετοχής στο Πρόγραμμα, η οποία λαμβάνεται στη συνεδρίαση του οργάνου με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.
Στην περίπτωση που το ποσό χρηματοδότησης από το πρόγραμμα δεν επαρκεί για το έργο/προμήθεια εξ ολοκλήρου, το αρμόδιο συλλογικό όργανο θα πρέπει να δηλώνει στην παραπάνω απόφασή του ότι θα καλύψει με ιδίους πόρους ή από άλλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα την οικονομική διαφορά που προκύπτει.
- Σύμφωνη Γνώμη του Υφυπουργού Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Διεύθυνσης Τεχνικών Αθλητικών Έργων και Υποδομών) για την προτεινόμενη πράξη, με σαφή αναφορά στο πρόγραμμα Φιλόδημος II του ΥΠ.ΕΣ., τον τίτλο της πράξης και τον προϋπολογισμό αυτής.
- Τεχνικό Δελτίο, πλήρως συμπληρωμένο, σύμφωνα με το επισυναπτόμενο υπόδειγμα (Παράρτημα I της παρούσης).
- Την εν ισχύ άδεια λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων, καθώς και τυχόν άλλης πρόσθετης αδειοδότησης που προκύπτει από τα αιτούμενα έργα/προμήθειες. Στις περιπτώσεις που εκκρεμεί η έκδοση άδειας λειτουργίας, θα πρέπει να βεβαιώνεται από τον Δικαιούχο ότι με τα αιτούμενα έργα/προμήθειες διασφαλίζεται η μελλοντική αδειοδότηση των αθλητικών εγκαταστάσεων βάσει του ν. 2725/1999, όπως αυτός ισχύει.
- Έκθεση τεκμηρίωσης της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου κατά μία (1) τουλάχιστον κατηγορία, εφόσον αιτούνται δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης.
- Αξιολόγηση ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης:

Ο Δικαιούχος συμπληρώνει στους σχετικούς πίνακες του Τεχνικού Δελτίου την κατάλληλη τεκμηρίωση σχετικά με την μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης ή την συμβατότητα της ενίσχυσης με το ενωσιακό δίκαιο.

Στην περίπτωση ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης η συμβατότητά της θα μπορούσε να εξεταστεί σύμφωνα με το άρθρο 55 του ΓΑΚ (Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές). Οι ενισχύσεις αυτές μπορεί να χορηγούνται μεταξύ άλλων για την κατασκευή ή αναβάθμιση αθλητικών υποδομών π.χ. γηπέδων και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών που προσφέρουν πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αυτές πρέπει να είναι ανοιχτή σε διάφορους χρήστες με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, το οποίο αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες, εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί

να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται ανωτέρω, στο 80% των επιλέξιμων δαπανών.

Προκειμένου να αποδεικνύεται η πλήρωση του συνόλου των προϋποθέσεων που τίθενται στον ΓΑΚ, ο Δικαιούχος υποβάλλει μαζί με την αίτησή του την κατάλληλη, κατά περίπτωση, λίστα ελέγχου των όρων του ΓΑΚ συμπληρωμένη (Παράρτημα II της παρούσας Πρόσκλησης).

Ως έναρξη υποβολής αιτημάτων ένταξης στο πρόγραμμα ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης της παρούσας πρόσκλησης και ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτημάτων ορίζεται η 30η Απριλίου 2019.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

Η αξιολόγηση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων γίνεται από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, η οποία αφού ελέγξει την πληρότητα και ορθότητα των δικαιολογητικών, εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών την έκδοση απόφασης ένταξης στο πρόγραμμα.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ –ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την εκτέλεση έργων και προμηθειών, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, τηρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διατάξεις των δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, όπως αυτές ισχύουν. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του Δικαιούχου. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών δύναται να ζητά πληροφοριακά στοιχεία σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης των ενεργειών που αφορούν στην κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση του Προγράμματος. Οι δικαιούχοι υποβάλλουν τα αιτήματα χρηματοδότησης στην παραπάνω Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, με συνημμένα τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- Σύμβαση έργου/προμήθειας
- Πιστοποιημένο λογαριασμό, υπογεγραμμένο από τον επιβλέποντα μηχανικό του έργου, τον ανάδοχο και τον εγκεκριμένο προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης ή σχετικά τιμολόγια με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες.

- Πρωτόκολλα/ βεβαιώσεις παραλαβής, όπου απαιτούνται
- Φωτογραφία της ειδικής πινακίδας με τα στοιχεία του προγράμματος

Μετά την αξιολόγηση των αιτημάτων συντάσσεται από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, αίτημα χρηματοδότησης προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την πληρωμή των δικαιούχων Δήμων. Σε περίπτωση χρηματοδότησης από άλλη πηγή θα πρέπει πρώτα να απορροφηθούν οι πόροι του προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» και στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν οι πόροι των υπολοίπων πηγών χρηματοδότησης του Δήμου. Επισημαίνεται ότι, στη χρηματοδότηση προβλέπεται και το κόστος αγοράς της ανωτέρω ειδικής πινακίδας. Επίσης, επισημαίνεται ότι η χρηματοδότηση ανέρχεται έως το ύψος των νομικών δεσμεύσεων.

Τα προϊόντα των εκπτώσεων που προκύπτουν με βάση τη συμβασιοποίηση των έργων, διατίθενται σε νέα έργα ή δράσεις ύστερα από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μετά την ολοκλήρωση των δράσεων που αφορούν στην κατασκευή, επισκευή, συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, οι δικαιούχοι προβαίνουν σε ενέργειες κλεισίματος συντάσσοντας σχετική έκθεση που αποστέλλεται στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής. Επίσης, εντός 24 μηνών από την απόφαση ένταξης του έργου, ο Δικαιούχος πρέπει να προσκομίσει στην αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής την απαιτούμενη από τις διατάξεις του ν. 2725/ 1999, άδεια λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής επεξεργάζεται τα ανωτέρω έγγραφα διενεργώντας, όταν απαιτείται, επιτόπια επιθεώρηση για την επαλήθευση των στοιχείων των έργων.

Σε περιπτώσεις δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του προγράμματος, όπως αυτό διαπιστώνεται από την Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής ή τα ελεγκτικά όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών εκδίδει αποφάσεις ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού εις βάρος του Δήμου, που υπογράφονται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

9. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της. Διευκρινίσεις και λεπτομέρειες για επί μέρους διατάξεις του Προγράμματος, εφόσον απαιτούνται, παρέχονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του ΥΠ.ΕΣ.

Η πρόσκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (www.ypes.gr).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Συνημμένα:

Παράρτημα I

1. Τεχνικό Δελτίο

Παράρτημα II

1. 3.1.1. CHECK LIST ΓΑΚ αρθ.56 Τοπικές υποδομές
2. 3.1.4. CHECK LIST ΓΑΚ αρθ.55 Αθλητικές - ψυχαγωγικές υποδομές
3. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜοΚΕ (Τοπικός χαρακτήρας)
4. ΓΝ69 ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΔΗΜΟΣII/ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Πίνακας Αποδεκτών:

Οι Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
2. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
3. ΚΕΜΚΕ (kemke@minfin.gr)

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Οικον. Τ.Α. & Α.Π.
4. Δ/νση Οικον. & Αναπτ. Πολιτικής
5. Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (με την παράκληση να αναρτηθεί η παρούσα στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου και στη διαδρομή:
<http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/ProgrammaFilodimos/ProgrammaFilodimosII/Proskliseis-TexnDeltia>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ

Τεχνικό Δελτίο Έργου

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ (ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ	:	2017ΣΕ05500010
Σ.Α.	:	E055
ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	:	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ ¹	:	ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΗΜΩΝ)
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	:	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ)
ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	:	50.00.000,00€
ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	:	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ - Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ (ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ²	:	
ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ-ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ	:	
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ³	:	
ΗΜ/ΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	:	
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΑΡΧΗ ⁴	:	

¹ Αναφέρεται στο ενταγμένο έργο αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών στο Π.Δ.Ε.

² Ο ενδιαφερόμενος Δήμος

³ Συμπληρώνεται από τον φορέα υλοποίησης (συνολικός προϋπολογισμός)

⁴ Αναφέρεται στον φορέα υλοποίησης

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ⁵	:	
<u>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΗ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ</u>		
η πράξη ΔΕΝ ενέχει κρατική ενίσχυση ΔΙΟΤΙ: (Συμπληρώστε με Χ και αιτιολογείστε αναλυτικά στο διπλανό πεδίο)	Χ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Το αθλητικό κέντρο θα παρέχει υπηρεσίες άθλησης προς τους κατοίκους του Δήμου , και δεν θα αξιοποιηθεί εμπορικά.		
Το αθλητικό κέντρο θα χρησιμοποιηθεί για την παροχή βασικών υπηρεσιών προς τον πληθυσμό, αθλητικού χαρακτήρα		
Το αθλητικό κέντρο θα χρησιμοποιηθεί για την παροχή υπηρεσιών σε αγορά που δεν είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό.		
Το αθλητικό κέντρο θα χρησιμοποιηθεί για δραστηριότητα, καθαρά τοπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι: <ul style="list-style-type: none"> • Η αθλητική δραστηριότητα αποδεδειγμένα αφορά γεωγραφικά περιορισμένη περιοχή με σχετικά μικρό πληθυσμό • Η δραστηριότητα απευθύνεται σε τοπικούς χρήστες, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών (εγγενών) χαρακτηριστικών (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, καθώς και του αμελητέου ποσοστού των χρηστών από άλλα κράτη μέλη • Δεν υπάρχουν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα. 		
Άλλο (εξηγείστε αναλυτικά):		

⁵ Αναφέρεται στον φορέα υλοποίησης

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΙΝΑΙ: (Συμπληρώστε με Χ και αιτιολογείστε)	Χ	Γενική περιγραφή *
Ο ΓΑΚ - Άρθρο 55 (ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές)		
Ο ΓΑΚ - Άρθρο 56 (επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές)		
Άλλο (εξηγείστε αναλυτικά):		
<ul style="list-style-type: none"> • Για την τεκμηρίωση της πλήρωσης των προϋποθέσεων του ΓΑΚ, συμπληρώστε τον αναλυτικό πίνακα-check list που αντιστοιχεί στο άρθρο που έχει επιλεγεί. 		

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ/ΥΠΟΕΡΓΟΥ⁶

Έργο/Υποέργο 1	
(Τίτλος Έργου/Υποέργου)	
A.	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ/ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Φορέας Υλοποίησης	
Προϊσταμένη Αρχή	
Διευθύνουσα Υπηρεσία	

⁶ Για την περίπτωση περισσότερων υποέργων (1, 2, κλπ) είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση εντός του Τεχνικού Δελτίου.

Περιγραφή του φυσικού αντικειμένου	(Τεχνικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου με αναλυτική καταγραφή των μετρήσιμων δεδομένων).
Σκοπιμότητα-Αναμενόμενα αποτελέσματα	(Αναφέρονται συνοπτικά: η σκοπιμότητα του προτεινόμενου έργου, οι ανάγκες τις οποίες σκοπεύει να καλύψει, τα αναμενόμενα αποτελέσματα του)
Είδος Σύμβασης (Μελέτη, Έργο, Προμήθεια, Υπηρεσία, Άλλο - περιγραφή)	

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ (συμπληρώνονται οι πίνακες B.1 και B.2)

B.1 ΜΕΛΕΤΕΣ – ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ – ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ – ΑΔΕΙΕΣ

Στοιχείο Ωριμότητας	ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ	ΕΚΠΟΝΕΙΤΑΙ	ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ (Αρ.Πρωτ.)	ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ (Αρ.Απόφασης κτλ)
Απόφαση υποβολής πρότασης αρμόδιου συλλογικού οργάνου του Δικαιούχου				
Μελέτη Σκοπιμότητας				
Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση & Αξιολόγηση				
Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)				
Τεχνικές Προμελέτες				
Οριστικές Μελέτες				
Μελέτες Εφαρμογής				
Μελέτη προμήθειας Εξοπλισμού				
Έκθεση τεκμηρίωσης βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης του έργου				

Τεχνική έκθεση τεκμηρίωσης εύρυθμης χρήσης και λειτουργίας του έργου μετά την κατασκευή				
Σύμφωνη γνώμη Υφυπουργού Αθλητισμού για τις αθλητικές εγκαταστάσεις				
Έγκριση περιβαλλοντικών όρων				
Τεύχη Δημοπράτησης				
Βεβαίωση Δασικής Υπηρεσίας				
Βεβαίωση Αρχαιολογικής Υπηρεσίας				
Οικοδομική Άδεια				
Ιδιοκτησία της απαιτούμενης γης για την υλοποίηση του έργου				
Άλλες (ανάλογα με τα οριζόμενα στις Ομάδες)				
B.2 ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΗΣ				
Έχει ο Φορέας στην Ιδιοκτησία του την απαιτούμενη γη για την υλοποίηση του έργου;	ΝΑΙ ☐	Αρ. Απόφασης		
	ΟΧΙ ☐			
Εάν ΟΧΙ αναφέρετε τον τρόπο απόκτησης				
Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
Εκτιμώμενος Π/Υ	<i>(Αναφέρεται η μεθοδολογία εκτίμηση κόστους σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο του έργου π.χ ποσότητα κλπ).</i>			
Ενδεικτική Κατανομή Π/Υ	2019	2020		

Ε.	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Συμπληρώνονται οι στήλες στην περίπτωση που θα υπάρξει συγχρηματοδότηση από άλλους πόρους)		
Π.Δ.Ε. (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ) ⁷		
Πόροι Περιφέρειας		
Πόροι Δήμου		
Λοιποί Πόροι (περιγραφή)		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΥ		
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
	ΥΠΗΡΕΣΙΑ & ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ & ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ / ΥΠΗΡΕΣΙΑ		
ΟΝΟΜΑ / ΕΠΩΝΥΜΟ		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ		
ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
FAX		
E-mail		
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ		
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ		
ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ		

⁷ Αναφέρεται στο παρόν αίτημα χρηματοδότησης από το Υπουργείο Εσωτερικών

Παράρτημα II**Δήλωση αποποίησης ευθύνης**

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (κανονισμός 651/2014) — έγγραφο εργασίας**Ενισχύσεις για τοπικές υποδομές**

Πρώτα θα πρέπει να ελέγχονται οι γενικοί όροι εφαρμογής του ΓΚΑΚ (12 όροι/άρθρα 1-12) ΚΑΙ στη συνέχεια οι όροι που αφορούν τις ενισχύσεις για τοπικές υποδομές

A. Γενικοί όροι εφαρμογής.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων δραστηριοτήτων (παράγραφος 2) Δεν εφαρμόζεται: <ul style="list-style-type: none"> • στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές· • στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων. 	
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων τομέων (παράγραφος 3) <ul style="list-style-type: none"> • Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια* (όπως στον κανονισμό 1379/2013)· • Πρωτογενής παραγωγή γεωργικών προϊόντων*· Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων* αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς· • Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (απόφαση 2010/787 του Συμβουλίου)· * Αν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται επίσης σε τομείς που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του 	

εν λόγω κανονισμού, ο κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς αυτούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις

Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Degendorf (παράγραφος 4)

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη και <u>δεν</u> εφαρμόζεται στις ad hoc ενισχύσεις υπέρ μιας τέτοιας επιχείρησης</p>	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των προβληματικών επιχειρήσεων (παράγραφος 4)</p>	
<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις</p>	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δικαίωμα της Ένωσης (παράγραφος 5)</p>	
<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαιώματος της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπάγονται ιδίως:</p> <p>α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·</p> <p>β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·</p> <p>γ) τον περιορισμό της δυνατότητας των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.</p>	
<p>Άρθρο 4 — Όρια κοινοποίησης μεμονωμένων ενισχύσεων</p>	
<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που υπερβαίνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές: τα 10 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 20 εκατ. ευρώ για την ίδια υποδομή. <p>Τα όρια <u>δεν</u> επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.</p>	
<p>Άρθρο 5 — Διαφάνεια των ενισχύσεων</p>	

Εφαρμόζεται μόνο στις διαφανείς ενισχύσεις· ως τέτοιες λογίζονται:

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5c37419ba6a6850a00f6919a στις 14/01/19 13:56

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<ul style="list-style-type: none"> • οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου • τα δάνεια (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης) • οι εγγυήσεις (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής ή όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει γίνει δεκτό πριν από την εφαρμογή του μέτρου, με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εγγυήσεις, και εφόσον η εγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού αναφέρει ρητά το είδος της εγγύησης και το είδος των υποκείμενων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΓΚΑΚ) • τα φορολογικά πλεονεκτήματα (όταν προβλέπεται ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ορίου) 	βάσει του
<ul style="list-style-type: none"> • οι επιστρεπτές προκαταβολές (εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή). 	
Άρθρο 6 — Χαρακτήρας κινήτρου	
<p>Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στο κράτος μέλος, πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: <ul style="list-style-type: none"> α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου· 	

- δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·
  - ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που
-

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p>απαιτείται για το έργο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις: πέραν των ανωτέρω, το κράτος μέλος έχει ελέγξει, πριν χορηγήσει την ενίσχυση, ότι ο δικαιούχος προσκόμισε έγγραφα που αποδεικνύουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> - ουσιαστικής αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή - ουσιαστικής αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή - ουσιαστικής αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου/δραστηριότητας. → Εξαιρέσεις • Φορολογικά πλεονεκτήματα εάν: <ul style="list-style-type: none"> α) με το μέτρο παρέχεται δικαίωμα για ενισχύσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους μέλους· και β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη 	
<p>καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων.</p>	
<p>Άρθρο 7 — Επιλέξιμες δαπάνες</p> <p>Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμητικά στοιχεία πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων· • εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης· • οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (ομοίως για τις επιλέξιμες 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p>δαπάνες και με τα επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης)·</p> <ul style="list-style-type: none"> • στις περιπτώσεις όπου η ενίσχυση χορηγείται μέσω φορολογικών πλεονεκτημάτων, η αναγωγή της αξίας των δόσεων της ενίσχυσης γίνεται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο υλοποίησης των φορολογικών πλεονεκτημάτων· • εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες. <p>Επιλέξιμες δαπάνες και τεκμηρίωση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα έγγραφα. 	
<p>Άρθρο 8 — Σώρευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (παράγραφος 1)· • εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας (παράγραφος 2)· 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

- οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για **διαφορετικές προσδιορισίμες δαπάνες** (παράγραφος 3 στοιχείο α)).
- δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις **ίδιες επιλέξιμες δαπάνες**, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή (παράγραφος 3 στοιχείο β)).
- οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΚΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις **ήσσονος σημασίας** που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του ΓΚΑΚ (παράγραφος 5).

Άρθρο 9 — Δημοσίευση και πληροφορίες

- Δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, τα εξής (παράγραφος 1):
    - α) οι συνοπτικές πληροφορίες (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές·
    - β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·
    - γ) οι πληροφορίες για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ (βλ. παράρτημα III).
- Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν επίσης να

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που

αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

- Για τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και για τα καθεστώτα που υπάγονται στα άρθρα 16 και 21 (εξαιρουμένων των ΜΜΕ που δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία εμπορική πώληση σε οποιαδήποτε αγορά), οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται, εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. ευρώ) (παράγραφος 2):
  - 0,5-1·
  - 1-2·
  - 2-5·
  - 5-10·
  - 10-30· και
  - 30 και άνω.
- Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο (βλ. παράρτημα ΙΙΙ) και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός 1 έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (παράγραφος 4).
- Τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (παράγραφος 6).

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Υποβολή εκθέσεων: άρθρο 11

Παρακολούθηση: άρθρο 12

Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία: άρθρο 10

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Β. Ειδικοί όροι όσον αφορά τις ενισχύσεις για τοπικές υποδομές

ΆΡΘΡΟ 56 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)
Είδος υποδομής:	
<ul style="list-style-type: none"> • Η χρηματοδότηση της κατασκευής ή της αναβάθμισης τοπικών υποδομών (που αφορά υποδομές οι οποίες συμβάλλουν σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, καθώς και στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της βιομηχανικής βάσης) συμβιβάζεται και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης, εάν πληρούνται οι γενικοί όροι συμβατότητας και οι όροι του παρόντος άρθρου (παράγραφος 1). <ul style="list-style-type: none"> • Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για υποδομές που καλύπτονται από άλλα τμήματα του κεφαλαίου III του ΓΚΑΚ, με εξαίρεση το τμήμα 1 — Περιφερειακές ενισχύσεις. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επίσης στις αερολιμενικές και τις λιμενικές υποδομές (παράγραφος 2). • Οι ειδικές υποδομές δεν τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος άρθρου (παράγραφος 7). 	
Όροι	
<ul style="list-style-type: none"> • Οι υποδομές τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών ανοιχτά, με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Η τιμή που χρεώνεται για τη χρήση ή την πώληση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς (παράγραφος 3). • Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος της λειτουργίας της υποδομής πραγματοποιείται με ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων (παράγραφος 4). 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού (παράγραφος 5). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης (παράγραφος 6). 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

**Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (κανονισμός 651/2014) — έγγραφο εργασίας
Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές**

Πρώτα θα πρέπει να ελέγχονται οι γενικοί όροι εφαρμογής του ΓΚΑΚ (12 όροι/άρθρα 1-12) ΚΑΙ στη συνέχεια οι όροι που αφορούν τις ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

Α. Γενικοί όροι εφαρμογής.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων δραστηριοτήτων (παράγραφος 2)</p> <p>Δεν εφαρμόζεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές· στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων. 	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων τομέων (παράγραφος 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια* (όπως στον κανονισμό 1379/2013) Πρωτογενής παραγωγή γεωργικών προϊόντων* <ul style="list-style-type: none"> Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων* αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς· <ul style="list-style-type: none"> Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (απόφαση 2010/787 του Συμβουλίου)· <ul style="list-style-type: none"> * Αν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται επίσης σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ο κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς αυτούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις 	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf (παράγραφος 4)</p> <p>Δεν εφαρμόζεται στα καθεστάτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή</p>	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p>μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη και δεν εφαρμόζεται στις ad hoc ενισχύσεις υπέρ μιας τέτοιας επιχείρησης</p>	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των προβληματικών επιχειρήσεων (παράγραφος 4)</p> <p>Δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις</p>	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης (παράγραφος 5)</p> <p>Δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπάγονται ιδίως:</p> <p>α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·</p> <p>β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·</p> <p>γ) τον περιορισμό της δυνατότητας των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.</p>	
<p>Άρθρο 4 — Όρια κοινοποίησης μεμονωμένων ενισχύσεων</p> <p>Δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που υπερβαίνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές και πολυλειτουργικές υποδομές: τα 30 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 100 εκατ. ευρώ ανά έργο· ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές: τα 2 εκατ. ευρώ ανά υποδομή ετησίως. <p>Τα όρια δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.</p>	
<p>Άρθρο 5 — Διαφάνεια των ενισχύσεων</p> <p>Εφαρμόζεται μόνο στις διαφανείς ενισχύσεις· ως τέτοιες λογίζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου τα δάνεια (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης) 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<ul style="list-style-type: none"> • οι εγγυήσεις (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής ή όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει γίνει δεκτό πριν από την εφαρμογή του μέτρου, με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εγγυήσεις, και εφόσον η εγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού αναφέρει ρητά το είδος της εγγύησης και το είδος των υποκειμένων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΓΚΑΚ) • τα φορολογικά πλεονεκτήματα (όταν προβλέπεται ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ορίου) • οι επιστρεπτές προκαταβολές (εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή). 	
Άρθρο 6 — Χαρακτήρας κινήτρου	
<p>Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στο κράτος μέλος, πριν από την έναρξη των εργασιών ή της δραστηριότητας, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: <ul style="list-style-type: none"> α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· τον τόπο εκτέλεσης του έργου· γ) κατάλογο των δαπανών του έργου· δ) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο • Ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις· πέραν των ανωτέρω, το κράτος μέλος έχει ελέγξει, πριν χορηγήσει την ενίσχυση, ότι ο δικαιούχος προσκόμισε έγγραφα που αποδεικνύουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> - ουσιώδης αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p>αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή</p> <ul style="list-style-type: none"> - ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή - ουσιώδης αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου/δραστηριότητας. <p>→Εξαιρέσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φορολογικά πλεονεκτήματα εάν: <ul style="list-style-type: none"> α) με το μέτρο παρέχεται δικαίωμα για ενισχύσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους μέλους· και β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων. 	
Άρθρο 7 — Επιλέξιμες δαπάνες	
<p>Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμητικά στοιχεία πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων· • εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης· • οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (ομοίως για τις επιλέξιμες δαπάνες και με τα επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης)· • στις περιπτώσεις όπου η ενίσχυση χορηγείται μέσω φορολογικών πλεονεκτημάτων, η αναγωγή της αξίας των δόσεων της ενίσχυσης γίνεται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο υλοποίησης των φορολογικών πλεονεκτημάτων· • εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης μπορεί 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<p>να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες. Επιλέξιμες δαπάνες και τεκμηρίωση</p> <ul style="list-style-type: none"> Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα έγγραφα. 	
<p>Άρθρο 8 — Σώρευση</p> <ul style="list-style-type: none"> Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (παράγραφος 1). εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας (παράγραφος 2). οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορίσιμες δαπάνες (παράγραφος 3 στοιχείο α)). δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή (παράγραφος 3 στοιχείο β)). οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΚΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του ΓΚΑΚ (παράγραφος 5). 	
<p>Άρθρο 9 — Δημοσίευση και πληροφορίες</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημοσιεύονται σε εμπειριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, τα εξής (παράγραφος 1): <ul style="list-style-type: none"> α) οι συνοπτικές πληροφορίες (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές. β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο. 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

γ) οι πληροφορίες για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ (βλ. παράρτημα ΙΙΙ).

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

- Για τα καθεστάτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και για τα καθεστάτα που υπάγονται στα άρθρα 16 και 21 (εξαιρουμένων των ΜΜΕ που δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία εμπορική πώληση σε οποιαδήποτε αγορά), οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται, εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. ευρώ) (παράγραφος 2):

- 0,5-1·
- 1-2·
- 2-5·
- 5-10·
- 10-30· και
- 30 και άνω.

- Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο (βλ. παράρτημα ΙΙΙ) και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός 1 έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (παράγραφος 4).

- Τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου το αργότερο

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (παράγραφος 6).	
---	--

Για τους ορισμούς των εννοιών: άρθρο 2 (προσοχή στον νέο ορισμό της προβληματικής επιχείρησης)

Υποβολή εκθέσεων: άρθρο 11

Παρακολούθηση: άρθρο 12

Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία: άρθρο 10

Β. Ειδικοί όροι όσον αφορά τις ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

ΑΡΘΡΟ 55 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)
Συμβιβάζονται και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, εάν πληρούνται οι γενικοί όροι συμβατότητας και οι όροι του παρόντος άρθρου (παράγραφος 1)	
Είδος υποδομής	
<ul style="list-style-type: none"> Αθλητικές υποδομές ή πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές Οι πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, με εξαίρεση τα πάρκα αναψυχής και τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αποτελούν εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα και προσφέρουν, ιδίως, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες (παράγραφος 3). 	
Όροι χρήσης	
<ul style="list-style-type: none"> Οι αθλητικές υποδομές δεν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από έναν μόνο χρήστη στον τομέα του επαγγελματικού αθλητισμού. Η χρήση των αθλητικών υποδομών από άλλους χρήστες του επαγγελματικού ή μη αθλητισμού αντιπροσωπεύει ετησίως τουλάχιστον το 20% του χρόνου χρήσης. Εάν οι υποδομές χρησιμοποιούνται από πολλούς χρήστες ταυτόχρονα, υπολογίζονται τα κλάσματα που αντιστοιχούν στον χρόνο χρήσης (παράγραφος 2). 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

<ul style="list-style-type: none"> • Η πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις ή στις πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 30% των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους, εφόσον οι όροι αυτοί δημοσιοποιούνται (παράγραφος 4). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Εάν οι αθλητικές υποδομές χρησιμοποιούνται από επαγγελματικά αθλητικά σωματεία, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να δημοσιοποιούνται οι όροι τιμολόγησης για τη χρήση των υποδομών αυτών (παράγραφος 5). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, την αναβάθμιση και/ή τη λειτουργία της αθλητικής υποδομής ή της πολυλειτουργικής ψυχαγωγικής υποδομής γίνεται με ανοικτή διαδικασία, με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων (παράγραφος 6). 	
Μορφή των ενισχύσεων	
<ul style="list-style-type: none"> • Οι ενισχύσεις μπορούν να λάβουν τη μορφή (παράγραφος 7): <ol style="list-style-type: none"> α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση αθλητικών υποδομών και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών· β) ενισχύσεων λειτουργίας για αθλητικές υποδομές. 	
Επιλέξιμες δαπάνες	
<ul style="list-style-type: none"> • Για τις επενδυτικές ενισχύσεις σε αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού (παράγραφος 8). • Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες λειτουργίας για την παροχή υπηρεσιών από τη συγκεκριμένη υποδομή. Στις εν λόγω δαπάνες λειτουργίας περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης κ.λπ., αλλά εξαιρούνται οι αποσβέσεις και τα έξοδα χρηματοδότησης, εάν αυτά έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση (παράγραφος 9). 	

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών κατάλογος σημείων ελέγχου δεν αποτελεί επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλο που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο συμπληρωματικό εργαλείο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΚΑΚ), δεν αντικαθιστά τον εν λόγω κανονισμό και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού παραμένει ο μόνος τρόπος για τη χορήγηση της προβλεπόμενης απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Ανώτατο όριο ενισχύσεων	
<ul style="list-style-type: none"> • Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης (παράγραφος 10). • Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τις ζημίες εκμετάλλευσης κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης (παράγραφος 11). • Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται στις παραγράφους 10 και 11, στο 80% των επιλέξιμων δαπανών (παράγραφος 12). 	

Θεσσαλονίκη, 19 Νοεμβρίου 2015
 Α.Π.: 1148

ΠΡΟΣ: κ. Σ. Χαραλαμποπούλου (mharalampopoulou@minfin.gr, kemke@minfin.gr)
 Διευθύντρια ΚεΜΚΕ
 Υπουργείο Οικονομικών
 Καραγεώργη Σερβίας 8
 105 62 ΑΘΗΝΑ

Σχετικά: Το από 03.11.2015 e-mail της ΚεΜΚΕ [Α.Π. ΜοΚΕ 1141/03.11.2015]

Θέμα: Γνωμοδοτικό Σημείωμα ΜοΚΕ σχετικά με τα μέτρα τοπικού χαρακτήρα

Αγαπητή Ματίνα,

Όσον αφορά την κωδικοποίηση των επιχειρημάτων της Επιτροπής περί τοπικού χαρακτήρα, όπως αυτά προκύπτουν από τις πρόσφατες επτά αποφάσεις της αλλά και από άλλες παρόμοιες παλαιότερες αποφάσεις της, σημειώνουμε τα ακόλουθα:

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η επιχείρηση παρέχει μόνον τοπικές υπηρεσίες, καθώς και επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες (και μέσω του δικαιώματος εγκατάστασης)¹. Επομένως, κάθε φορά αξιολογείται ad hoc

¹ Βλ. υπόθεση Altmark, C-280/00, Συλλ. 2003, σ. I-7747, σκ. 77-79, όπου κρίθηκε ότι η γερμανική επιχείρηση που λάμβανε κρατική επιδότηση για την εκμετάλλευση τακτικών μεταφορών με λεωφορεία σε δήμο της Γερμανίας και, άρα, παρείχε μόνον τοπικές μεταφορικές υπηρεσίες, θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, επειδή μειώνονται οι δυνατότητες επιχειρήσεων άλλων κρατών μελών να παρέχουν τις μεταφορικές υπηρεσίες τους στην αγορά της Γερμανίας. Συναφώς έχει σημασία πόσο ανοικτή είναι η σχετική αγορά στον ανταγωνισμό (SA.19864 – IRIS Hospitals (Belgium)). Επίσης, το ενδοκοινοτικό εμπόριο μπορεί να επηρεασθεί, ακόμη και εάν ο δικαιούχος δεν συμμετέχει άμεσα σε διασυνοριακές συναλλαγές ή και εάν εξάγει το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής του εκτός της ΕΕ. Ενδεικτικά, από τη νομολογία βλ. και ΔΕΚ C-372/97, Ιταλία/Επιτροπή, 29.04.2004, Συλλ. I-3679, σκ. 60, C-71/04, Xunta de Galicia, 21.07.2005, Συλλ. I-7419, σκ. 39-40, C-172/03, Heiser, 03.03.2005, Συλλ. I-143, σκ. 33, C-372/97, Ιταλία/Επιτροπή, 29.04.2004, Συλλ. I-3679, σκ. 44 και ΠΕΚ T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως T-607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98, Alzetta κ.λπ./Επιτροπή, 15.06.2000, Συλλ. II-2319, σκ. 93, T-288/97, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Επιτροπή, 04.04.2001, Συλλ. II-1169, σκ. 54, T-254/00, T-270/00 και T-277/00, Hotel Cipriani SpA κ.λπ./Επιτροπή, 28.11.2008, Συλλ. II-3269, σκ. 248.

κατά πόσον ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση μπορεί, με βάση τις προβλέψεις συνέπειές του, να επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, που αποτελεί την τέταρτη προϋπόθεση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

2. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή σε πολλές περιπτώσεις έχει κρίνει ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων, ορισμένες δραστηριότητες είχαν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και, κατά συνέπεια, δεν επηρέαζαν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Στο Σχέδιο Ανακοίνωσής της σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ αναφέρει, ως κοινά χαρακτηριστικά των αποφάσεων αυτών, τα εξής²:

- α) η ενίσχυση δεν οδηγεί σε ζήτηση ή προσέλκυση επενδύσεων στην εν λόγω περιοχή και δεν δημιουργεί φραγμούς στην εγκατάσταση επιχειρήσεων από άλλα κράτη μέλη·
- β) τα παραγόμενα από τον δικαιούχο αγαθά ή υπηρεσίες είναι καθαρά τοπικά ή έχουν περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής·
- γ) υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη μέλη.

3. Στο πνεύμα της πρόσφατης αναθεώρησης για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων κρατικών ενισχύσεων (SAM), όπου ο έλεγχος της Επιτροπής επικεντρώνεται στις πιο σοβαρές υποθέσεις νόθευσης του ανταγωνισμού, ενώ για τις λιγότερο στρεβλωτικές περιπτώσεις τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα μέτρα ενισχύσεων βάσει απαλλακτικών ενωσιακών κειμένων, η Επιτροπή εξέδωσε τον Απρίλιο του 2015 μία σειρά από επτά αποφάσεις, στις οποίες αποφαινεται ότι πρόκειται για περιπτώσεις τοπικού χαρακτήρα που δεν επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και, επομένως, δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις.

Στις αποφάσεις της αυτές, η Επιτροπή ουσιαστικά αναδιατυπώνει και ανακατατάσσει τα τρία προαναφερθέντα κριτήρια του Σχεδίου Ανακοίνωσής της (χωρίς να αλλάζει το νόημά τους) ως εξής:

- α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,
- β) η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, καθώς τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό
- γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

---

² Βλ. Σχέδιο Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, παρ. 191-194.

4. Η διατύπωσή τους δείχνει ότι πρόκειται, ουσιαστικά, για τρία κριτήρια που αλληλεπιδρούν και λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους. Η Επιτροπή, όπως προκύπτει από την πρακτική της, για να τεκμηριώσει ότι συντρέχουν τα παραπάνω κριτήρια, εξετάζει, συνεκτιμά και αξιολογεί ορισμένες παραμέτρους, τις οποίες σταθμίζει συνολικά, ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης.

Στο Κεφάλαιο Β που ακολουθεί κωδικοποιούνται οι παράμετροι αυτές, έτσι όπως αντλούνται τόσο από τις πρόσφατες επτά όσο και από παλαιότερες αποφάσεις της Επιτροπής. Στο Κεφάλαιο Α προηγείται η συνοπτική περιγραφή των επτά νέων υποθέσεων.

A. ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΤΑ ΝΕΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Και για τις επτά παρακάτω αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή την ίδια ημέρα (29.04.2015) αποφάνθηκε ότι αφορούν περιπτώσεις κρατικής χρηματοδότησης δραστηριοτήτων τοπικού χαρακτήρα που δεν επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και, συνεπώς, δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση.

- **SA.37904 – Ιατρικό κέντρο στο Durmersheim (Γερμανία)**

Η εκμίσθωση ακινήτου, ιδιοκτησίας της Κοινότητας Durmersheim στη Βάδη-Βυρτεμβέργη προς το ιατρικό κέντρο Klinikum Mittelbaden σε τιμή χαμηλότερη της αγοραίας δεν επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, διότι, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των παρεχόμενων υπηρεσιών (γλώσσα επικοινωνίας ιατρών-ασθενών και ασφαλιστική κάλυψη), είναι απίθανο να το επισεξεφθούν ασθενείς άλλων κρατών μελών.

- **SA.37432 – Δημόσια νοσοκομεία στην περιφέρεια Hradec Králové (Τσεχία)**

Η κρατική αντιστάθμιση που χορηγείται σε πέντε δημόσια νοσοκομεία της περιφέρειας Hradec Kralove, για να παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που συνίστανται στην ιατρική κάλυψη των επειγόντων περιστατικών και την προμήθεια του απαραίτητου ιατρικού εξοπλισμού, δεν επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, επειδή οι υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής φροντίδας από τη φύση τους απευθύνονται στους ανθρώπους που κατοικούν στη γύρω περιοχή, ενώ δεν υπάρχουν επιχειρήσεις από άλλα κράτη μέλη που θέλησαν να επενδύσουν στην περιοχή, για να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες.

- **SA.38035 – Rehabilitation clinic (Γερμανία)**

Η κρατική χρηματοδότηση που έλαβε η κλινική αποκατάστασης Landgrafen στην Κάτω Σαξονία δεν είναι σε θέση να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, επειδή παρέχει πρωτοβάθμιες φροντίδες αποκατάστασης που απευθύνονται μόνο στον τοπικό πληθυσμό, κυρίως για λόγους γλωσσικής επικοινωνίας ιατρών-ασθενών και ασφαλιστικής κάλυψης.

- **SA.39403 – Επενδυτική ενίσχυση για το λιμάνι του Lauwersoog (Ολλανδία)**

Το επενδυτικό σχέδιο για το λιμάνι του Lauwersoog, που περιελάμβανε επέκταση της αποβάθρας αλίευσης, εκσυγχρονισμό της μαρίνας για τα σκάφη αναψυχής και πλωτή εξέδρα για ερασιτεχνικό ψάρεμα, δεν ήταν σε θέση να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των

κρατών μελών, διότι επρόκειτο για ένα μικρού βάθους λιμάνι το οποίο χρησιμοποιούν οι αλιείς της περιοχής με μικρά σκάφη και η επενδυτική ενίσχυση δεν αποσκοπούσε να αυξήσει τις δραστηριότητές του.

- **SA.33149 – Wirtschaftsbüro Gaarden-Kiel (Γερμανία)**

Οι δωρεάν πληροφορίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες, που παρέχει η δημοτική επιχείρηση “Wirtschaftsbüro Gaarden” σε ιδιώτες, νεοσυσταθείσες εταιρίες και ΜΜΕ της περιοχής Kiel-Gaarden, για να προωθήσει την επιχειρηματικότητα στη συγκεκριμένη περιοχή, δεν επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, επειδή καλύπτουν μόνο την τοπική αγορά που είναι υποβαθμισμένη και δεν προβλέπεται να προσελκύσουν ούτε πελάτες ούτε επενδυτές από άλλα κράτη μέλη, παρόλο που άλλες ιδιωτικές επιχειρήσεις παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες στην ίδια περιοχή.

- **SA.38208 – Ερασιτεχνικοί σύλλογοι γκολφ (Ηνωμένο Βασίλειο)**

Οι φοροαπαλλαγές του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ ερασιτεχνικών συλλόγων γκολφ, που αποτελούν “Κοινοτικούς Ερασιτεχνικούς Αθλητικούς Συλλόγους”, δεν μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, διότι, αφενός, κινούνται κάτω από συγκεκριμένα όρια και, αφετέρου, πρόκειται για ερασιτεχνικούς (και όχι εμπορικούς) συλλόγους που ενδιαφέρονται να προωθήσουν το γκολφ κυρίως στο τοπικό επίπεδο της κοινότητας, και όχι να προσελκύσουν πελάτες από άλλα κράτη μέλη.

- **SA.37963 – Εθνικό Υπαίθριο Κέντρο Κατάρτισης Glenmore Lodge (Ηνωμ. Βασίλειο)**

Το Εθνικό Υπαίθριο Κέντρο Κατάρτισης του Ηνωμ. Βασιλείου (δημόσιος οργανισμός), που βρίσκεται στα βουνά της Σκωτίας, παρέχει α) μαθήματα κατάρτισης για προπονητές και εκπαιδευτές ορειβασίας, ώστε να αποκτήσουν προσόντα που οδηγούν σε τίτλους που εκδίδονται από τους Εθνικούς Αθλητικούς Συλλόγους (βρετανικούς φορείς πιστοποίησης), και β) μαθήματα εκπαίδευσης για διάφορα ορειβατικά αθλήματα για το ευρύ κοινό δεν πρόκειται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, επειδή το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων του απευθύνεται σε μέλη της τοπικής κοινωνίας.

B. ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Προκειμένου να αξιολογήσει εάν, στην περίπτωση της κρατικής χρηματοδότησης μιας δραστηριότητας, συντρέχουν τα προαναφερθέντα κριτήρια, οπότε δεν επηρεάζεται το ενδοκοινοτικό εμπόριο, η Επιτροπή έχει εξετάσει τις παρακάτω παραμέτρους:

- 1) Την **περιορισμένη περιοχή** εντός του κράτους μέλους όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση και τον **μικρό πληθυσμό** της περιοχής αυτής
  - το ιατρικό κέντρο δραστηριοποιείται μόνο στην περιοχή Mittelbaden, που περιλαμβάνει τις πόλεις Baden-Baden, Rastatt, Bühl και Forbach, και παρέχει τυποποιημένες ιατρικές υπηρεσίες στους κατοίκους τους³

³ SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Germany), παρ. 16.

- τα πέντε δημόσια νοσοκομεία της τσεχικής περιφέρειας Hradec Králové βρίσκονταν σε μικρές πόλεις με μικρό αριθμό κατοίκων (για τον πληθυσμό κάθε πόλης προσκομίσθηκαν στατιστικά στοιχεία). Το γεγονός δε ότι ο αριθμός των κλινών σε κάθε νοσοκομείο συμφωνήθηκε μεταξύ των νοσοκομείων και των ασφαλιστικών ταμείων υγείας βάσει των κατοίκων της περιοχής, τις ανάγκες των οποίων ενδιαφέρονταν να ικανοποιήσουν, αποδεικνύει ότι η καλυπτόμενη περιοχή είναι αμιγώς τοπική⁴
- οι πληροφορίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες, που παρείχε μία δημοτική επιχείρηση σε ΜΜΕ, αφορούσε μόνο τις πολύ μικρές επιχειρήσεις της υποβαθμισμένης περιοχής Gaarden της πόλης Kiel (με μόνο 19.000 κατοίκους από τους συνολικά 242.000 κατοίκους του Kiel)⁵
- η διοργάνωση εκ μέρους ιδιωτικής εταιρείας των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δημαρχείου του Přerov (μίας πόλης 47.000 κατοίκων στην Τσεχία, που βρίσκεται σε απόσταση 60-70 χλμ. από τα σύνορα με τη Σλοβακία) – κυρίως μουσικές και θεατρικές παραστάσεις στα τσέχικα (συμπεριλαμβανομένων και παιδικών και σχολικών παραστάσεων) – προφανώς δεν απευθύνεται σε διεθνές κοινό, αλλά στην τοπική κοινότητα⁶
- η κατασκευή μουσείων στη Σαρδηνία για τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί δραστηριότητα τοπικού χαρακτήρα που δεν προβλέπεται να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη που θα επισκεφθούν την περιοχή ειδικά για τα μουσεία⁷
- μία πισίνα στη γερμανική πόλη Dorsten, που χρησιμοποιείται μόνο από τους κατοίκους της πόλης και της γύρω περιοχής, και όχι από τους κατοίκους της γειτονικής Ολλανδίας, δεν προβλέπεται ότι θα επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, σε αντίθεση με τις μεγάλες εγκαταστάσεις αναψυχής που στοχεύουν στην εθνική ή ακόμη και τη διεθνή αγορά και διαφημίζονται πολύ πέραν της περιοχής όπου βρίσκονται⁸
- αντιθέτως, η χρηματοδότηση της κατασκευής μεγάλου θεματικού κέντρου αναψυχής μπορεί να επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, επειδή τα μεγάλα θεματικά κέντρα αποτελούν πόλους έλξης των τουριστών και, άρα, επηρεάζουν τα τουριστικά ρεύματα, ενισχύουν την τουριστική προσφορά στις

---

⁴ SA.37432 – Δημόσια νοσοκομεία (Czech Rep.), παρ. 22 και υποσ. 7.

⁵ SA.33149 – Wirtschaftsbüro (Germany), παρ. 21.

⁶ N 497/2006 – Přerov Municipal Hall (Czech Rep.), παρ. 13.

⁷ N 630/2003 – Musei di Sardegna (Italia).

⁸ N 258/2000 – Leisure Pool Dorsten (Germany), EE 2001 C 172/16.

περιφέρειες που είναι εγκατεστημένα και στη διαφήμισή τους αναφέρουν τον τρόπο προσέλευσης από τις κύριες ευρωπαϊκές πόλεις⁹

- παρομοίως, η χρηματοδότηση της δημιουργίας ενός ψυχαγωγικού πάρκου επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, επειδή πρόκειται για πάρκα συγκεκριμένου σκοπού και επηρεάζουν, τουλάχιστον δυνητικά, τον τουρισμό, διευρύνουν την προσφορά τουριστικών προϊόντων στις σχετικές περιοχές και η Επιτροπή έχει εκδώσει ήδη διάφορες αποφάσεις σχετικά με κρατικές ενισχύσεις για ψυχαγωγικά πάρκα [Eurodisney, Πάρκο Navi, Terra Mítica Park (Benidorm, Alicante) καθώς και επενδύσεις στον τουριστικό τομέα (ξενοδοχεία, λιμένες σκαφών αναψυχής)]¹⁰

2) Το ότι η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη

- οι υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής φροντίδας (σε σύγκριση με τις προγραμματισμένες ιατρικές υπηρεσίες, για τις οποίες οι ασθενείς έχουν τη δυνατότητα επιλογής του νοσοκομείου που θέλουν να νοσηλευθούν βάσει της ποιότητας του προσωπικού του και του τεχνικού εξοπλισμού του, της φήμης του και άλλων παραγόντων) παρουσιάζουν τα εξής ειδικά χαρακτηριστικά: σε ένα επείγον περιστατικό, ο ασθενής ενδιαφέρεται να μεταφερθεί άμεσα στο κοντινότερο νοσοκομείο και όχι να επιλέξει το (καταλληλότερο) νοσοκομείο. Η παροχή επείγουσας ιατρικής φροντίδας αποτελεί καθήκον κάθε δημόσιου νοσοκομείου, ανεξάρτητα από την ποιότητα του προσωπικού και των εγκαταστάσεών του. Συνεπώς, οι υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής φροντίδας ενός δημόσιου νοσοκομείου μιας περιοχής απευθύνονται, από τη φύση τους, κατά κύριο λόγο και πρωτίστως, στους κατοίκους της περιοχής αυτής. Εξάλλου, οι ασθενείς άλλων κρατών μελών που χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες των δημόσιων νοσοκομείων της τσεχικής περιφέρειας Hradec Králové αντιπροσώπευαν το 2013 μόνο το 0,001% του συνολικού αριθμού των ασθενών και τα προηγούμενα πέντε χρόνια δεν ξεπερνούσαν τους τρεις ασθενείς τον χρόνο¹¹
- οι τυποποιημένες ιατρικές υπηρεσίες (σε σύγκριση με πιο περίπλοκες ιατρικές υπηρεσίες, για τις οποίες οι ασθενείς θα ήταν διατεθειμένοι να ταξιδέψουν και πέραν του τόπου διαμονής τους, για να νοσηλευθούν) παρουσιάζουν τα εξής

⁹ Απόφαση Επιτροπής 2001/C 300/02, Κέντρο αναψυχής "Terra Mítica" (Benidorm, Alicante), ΕΕ 2001 C 300/2, παρ. 8.

¹⁰ Απόφαση Επιτροπής 2004/167/ΕΚ, Space Park Development, ΕΕ 2004 L 61/66, παρ. 25.

¹¹ SA.37432 – Δημόσια νοσοκομεία (Czech Rep.), παρ. 16-18 και 20-21.

ειδικά χαρακτηριστικά: οι πελάτες (ασθενείς) επιλέγουν τον πάροχο των τυποποιημένων ιατρικών υπηρεσιών κυρίως βάσει i) του γλωσσικού παράγοντα (κοινή γλώσσα ιατρού και ασθενή), αλλά και ii) των χαρακτηριστικών του εθνικού συστήματος υγείας, καθώς είναι διοικητικά ευκολότερη η περίθαλψη των ασθενών εντός του κράτους μέλους τους για την κάλυψη της σχετικής ιατρικής δαπάνης από τον ασφαλιστικό φορέα¹². Επειδή οι νοσοκομειακές υπηρεσίες παρέχονται γενικά κοντά στον τόπο κατοικίας των ασθενών, το οικείο περιβάλλον επιτρέπει στους ασθενείς να αναπτύξουν σχέση εμπιστοσύνης με τους θεράποντες ιατρούς τους¹³. Παρόλο δε που το ιατρικό κέντρο στο Durmersheim βρίσκεται κοντά στα σύνορα με τη Γαλλία, δεν επηρεάζονται οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές, λόγω των ειδικών εγγενών χαρακτηριστικών των τυποποιημένων ιατρικών υπηρεσιών¹⁴

- το γεγονός ότι η χρηματοδοτούμενη Μονάδα ιατρικής φροντίδας στην περιοχή Alto Trás-os-Montes της Πορτογαλίας (με σχεδόν 220.000 κατοίκους) διαθέτει μόνον 50 κλίνες για περιορισμένο χρόνο παραμονής των ασθενών αποδεικνύει την περιορισμένη δυναμικότητα της Μονάδας, η οποία προβλέπεται να καλυφθεί σχεδόν αποκλειστικά από Πορτογάλους κατοίκους, λόγω της έλλειψης επαρκών υποδομών ιατρικής φροντίδας στην περιοχή¹⁵
- η συντριπτική πλειοψηφία (πάνω από το 90%) των πελατών μιας κλινικής αποκατάστασης προέρχονταν από τη γύρω περιοχή, δεδομένου μάλιστα ότι επρόκειτο για μια περιοχή με περιορισμένη τουριστική δραστηριότητα, καθώς δεν ήταν π.χ. μία λουτρόπολη διεθνούς φήμης¹⁶
- αντιθέτως, όταν πρόκειται για νοσοκομείο το οποίο παρέχει πολύ εξειδικευμένες ιατρικές υπηρεσίες, που του προσδίδουν διεθνή φήμη, και βρίσκεται στις Βρυξέλλες, όπου ζουν πολλά άτομα από άλλα κράτη μέλη τα οποία έχουν τη δυνατότητα επιλογής του νοσοκομείου που θα νοσηλευθούν, θεωρείται ότι επηρεάζονται οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές¹⁷
- ένα λιμάνι αλίευσης που βρίσκεται σε περιοχή κατάλληλη για την αλίευση συγκεκριμένου είδους (γαρίδα), προσελκύει τους επαγγελματίες αλιείς (πελάτες) της εγγύτερης περιοχής που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο κοντινό λιμάνι, επειδή είναι κατάλληλο για την αλίευση γαρίδας και να μην επιβαρύνονται με το κόστος επιπλέον καυσίμων, και όχι επειδή έχει μεγάλη αποβάθρα αλίευσης. Επίσης, λόγω του περιορισμένου βάθους του

¹² SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Germany), παρ. 17, SA.38035 – Rehabilitation clinic (Germany), παρ. 14.

¹³ SA.19864 – IRIS hospitals (Belgium), παρ. 67.

¹⁴ SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Γερμανία), παρ. 17.

¹⁵ SA.34576 – Jean Piaget (Portugal), παρ. 19-23.

¹⁶ SA.38035 – Rehabilitation clinic (Germany), παρ. 13.

¹⁷ SA.19864 – IRIS hospitals (Belgium), παρ. 67.

λιμανιού, αυτό είναι κατάλληλο μόνο για μικρά αλιευτικά σκάφη, όπως αυτά των αλιέων της περιοχής, οι οποίοι είναι και οι μόνοι που πληρώνουν λιμενικά τέλη, καθώς χρησιμοποιούν το λιμάνι, άρα και οι μόνοι πελάτες του λιμένα¹⁸

- η φύση και το περιεχόμενο των πληροφοριών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, που παρέχει μία δημοτική επιχείρηση στις ΜΜΕ της υποβαθμισμένης περιοχής Gaarden της πόλης Kiel, για να προωθηθεί η επιχειρηματικότητα και να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα της ανεργίας και των κοινωνικών εντάσεων στη συγκεκριμένη περιοχή που κατοικείται κυρίως από μετανάστες, είναι τέτοιες που καλύπτουν αποκλειστικά και μόνο την πολύ τοπική αγορά, με μόνους πελάτες τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, οπότε είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη¹⁹
- ένα μικρό ολλανδικό ναυπηγείο, που ασχολείται με την ανακατασκευή ολλανδικών σκαφών του 17^{ου} αιώνα και λειτουργεί περισσότερο ως μουσείο για την τοπική και εθνική ναυτική ιστορία της Ολλανδίας παρά ως κλασικό ναυπηγείο, απευθύνεται, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών του, κυρίως στους κατοίκους της περιοχής (όντως, 75%-85% των επισκεπτών του ζουν σε ακτίνα 75 χλμ.). Καθώς δεν πρόκειται για μεγάλο εθνικό μουσείο διεθνούς φήμης, δεν θεωρείται πιθανό να προσελκύσει τουρίστες που θα έρθουν από το εξωτερικό στην Ολλανδία ειδικά για να το επισκεφθούν²⁰
- η φύση της δραστηριότητας του Κέντρου Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (έμφαση στην κυπριακή ζωή και πολιτισμό), σε συνδυασμό με τον τοπικό του χαρακτήρα και τη γεωγραφική του θέση, δείχνουν να απευθύνεται σε ένα ιδιαίτερα τοπικό κοινό. Παρόλο που οι χώροι του είναι ανοικτοί τόσο στους ντόπιους όσο και στους ξένους επισκέπτες, το μικρό μέγεθός του δεν είναι σε θέση να προκαλέσει την παρέκκλιση των τουριστικών ροών από άλλα κράτη μέλη προς την Κύπρο, για να επισκεφθούν επί τούτου το Κέντρο (το πιθανότερο είναι αυτοί να έχουν ήδη αποφασίσει να ταξιδέψουν στην Κύπρο ανεξαρτήτως της ύπαρξης του Κέντρου) και για τον επιπλέον λόγο της γεωγραφικής θέσης της Κύπρου. Αντιθέτως, περισσότερο εμπορεύσιμα προϊόντα εντελώς διαφορετικής κλίμακας και φύσης, που αφορούν μέτρα προώθησης ορισμένων μεγάλων εθνικών μουσείων και αξιοθέατων, είναι σε θέση να προσελκύσουν ένα διεθνές κοινό, καθώς προβάλλονται ευρέως και εκτός της περιοχής στην οποία βρίσκονται²¹
- επειδή το κοινό (θεατές) των επιδοτούμενων μικρών τοπικών βασικών θεατρικών παραγωγών είναι περιορισμένο, λόγω χρήσης της βασικής γλώσσας,

¹⁸ SA.39402 – Lauwersoog port (Netherlands), παρ. 13-16, 25-27 και 33.

¹⁹ SA.33149 – Wirtschaftsbüro (Germany), παρ. 21.

²⁰ N 377/2007 – Bataviawerf shipyard/museum (Netherlands), παρ. 17-19.

²¹ SA.34466 – Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (Κύπρος), παρ. 22-25.

κυρίως στη χώρα των Βάσκων και θεωρητικά και στον πληθυσμό του νότιου τμήματος της Περιφέρειας Aquitaine της Γαλλίας που μιλά βασκικά, δεν προβλέπεται να προσελκυσθούν τουρίστες από άλλα κράτη μέλη. Αντίθετα, εάν επρόκειτο για μεγάλες θεατρικές παραγωγές ή φεστιβάλ, που αφορούσαν διεθνώς γνωστές θεατρικές επιχειρήσεις και στοχεύουν στην εθνική ή και διεθνή αγορά θεατών (μέσω και της σχετικής διαφήμισης), θα επηρεάζονταν οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Εξάλλου, το γεγονός ότι ένα θέατρο στη χώρα των Βάσκων, όπου παίζεται ένα επιδοτούμενο έργο στη βασκική γλώσσα, βρίσκεται κοντά σε περιοχή της Γαλλίας, όπου επίσης ομιλείται η βασκική γλώσσα, κρίθηκε τελικά ότι δεν έχει επίπτωση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, καθώς η απόσταση που θα έπρεπε να διανύσουν οι θεατές από τη Γαλλία, για να παρακολουθήσουν μία επιδοτούμενη θεατρική παράσταση τόσο μικρής εμβέλειας, υπερέβαινε τα 50 χλμ.²²

- η εφημερίδα της Μαδέιρα (αυτόνομη περιοχή της Πορτογαλίας) έχει εξειδικευμένο περιεχόμενο, επειδή περιέχει μόνο τοπικά θέματα, εκδίδεται μόνο στα πορτογαλικά και διανέμεται αποκλειστικά στην περιοχή της Μαδέιρα, καθώς δεν υπάρχει συμφωνία διανομής με άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, ενώ και κατά τα έτη πριν το 2010 μόνο δύο εφημερίδες την ημέρα αποστέλλονταν εκτός Πορτογαλίας. Και ο ραδιοφωνικός σταθμός που ανήκει στην εφημερίδα εκπέμπει, επίσης, μόνο στην πορτογαλική γλώσσα για το τοπικό ακροατήριο, μολονότι μέσω του Διαδικτύου μπορούν να τον ακούσουν και άτομα από τα γειτονικά κράτη μέλη. Τα παραπάνω αποτελούν στοιχεία ότι απευθύνονται μόνο σε πελάτες της περιοχής Μαδέιρα ή, το πολύ, της Πορτογαλίας. Το ίδιο ισχύει και για την on-line έκδοση της εφημερίδας, που είναι μόνο στα πορτογαλικά, δεν εμφανίζει κάθε σελίδα (παρά μόνο την πρώτη σελίδα) της έντυπης έκδοσης και δεν υπάρχει δυνατότητα ηλεκτρονικής συνδρομής για την καθημερινή ενημέρωση²³
- ο κυρίαρχος ερασιτεχνικός χαρακτήρας των μικρών συλλόγων γκολφ που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο (ενώ και οι εμπορικές δραστηριότητές τους είναι πολύ περιορισμένες), σε αντιδιαστολή προς τους επαγγελματικούς συλλόγους γκολφ που δραστηριοποιούνται στην εθνική και τη διεθνή αγορά, καθιστούν απίθανο το ενδεχόμενο να προσελκύσουν πολλούς πελάτες (παίκτες γκολφ) από το εξωτερικό²⁴
- τα μαθήματα εκπαίδευσης για διάφορα ορειβατικά αθλήματα, που οργανώνει για το ευρύ κοινό το βρετανικό Εθνικό Υπαίθριο Κέντρο Κατάρτισης στη Σκωτία, για να τους παράσχει τα προσόντα που θα οδηγήσουν στους αναγνωρισμένους τίτλους από τους Εθνικούς Αθλητικούς Συλλόγους (βρετανικούς φορείς

²² N 257/2007 – Basque theatre productions (Spain), παρ. 21-24.

²³ SA.33243 – Jornal da Madeira (Portugal), παρ. 37-39.

²⁴ SA.38208 – Amateur golf clubs (UK), παρ. 25-29.

πιστοποίησης), ώστε να γίνουν προπονητές και εκπαιδευτές, απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες και μόνο σε ένα μικρό ποσοστό σε πελάτες του εξωτερικού (για το έτος 2012/13, μόνο 50 πελάτες ήταν από το εξωτερικό, που αντιστοιχούσαν μόνο στο 7% του ετήσιου εισοδήματος του Κέντρου Κατάρτισης, ενώ για τα προηγούμενα τρία χρόνια κανένας αλλοδαπός δεν παρακολούθησε τα μαθήματα αυτά). Επειδή οι βρετανικοί φορείς πιστοποίησης είναι ρυθμιστική αρχή περιφερειακής ή, το πολύ, εθνικής εμβέλειας, η Επιτροπή θεώρησε ότι από τη φύση τους τα μαθήματα αυτά στοχεύουν σε πελάτες που κατοικούν στη Σκωτία ή, το πολύ, στο Ηνωμ. Βασίλειο²⁵. Παρόλο δε που ορισμένα από τα μαθήματα εκπαίδευσης για διάφορα ορειβατικά αθλήματα, που διοργάνωσε το βρετανικό Εθνικό Υπαίθριο Κέντρο Κατάρτισης, έλαβαν χώρα στο εξωτερικό (Γαλλία, Κροατία και Ελλάδα), θεωρήθηκε ότι ήταν τόσο μικρής εμβέλειας που δεν θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, καθώς είχαν εκπαιδευόμενους μόνον από το Ηνωμ. Βασίλειο και αντιπροσώπευαν μόνον ένα πολύ μικρό μέρος της ετήσιας συνολικής δραστηριότητας του Κέντρου (4%-7% για τα έτη 2011-2013)²⁶

- οι αθλητικές εγκαταστάσεις για καθαρά τοπική χρήση (π.χ. χιονοδρομικοί αναβατήρες), που βρίσκονται σε ζώνες με μικρή ή ανύπαρκτη δυνατότητα τουριστικής εκμετάλλευσης και με περιορισμένο αριθμό υποδομών για τον χειμερινό αθλητισμό και των οποίων οι χρήστες είναι λίγοι και αποτελούνται κυρίως από ντόπιο πληθυσμό που, κατά κανόνα, δεν έχουν ως εναλλακτικό προορισμό τόπους σε άλλα κράτη μέλη, δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό και δεν έχουν επιπτώσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Αντιθέτως, η κρατική ενίσχυση σε εγκαταστάσεις με συρματόσχοινο, οι οποίες βρίσκονται σε τουριστικά κέντρα που μπορούν να προσελκύσουν χρήστες που έχουν ως εναλλακτική λύση προορισμούς της αλλοδαπής, νοθεύει τον ανταγωνισμό και έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης, οι εγκαταστάσεις με συρματόσχοινο που προορίζονται να ικανοποιήσουν γενικές ανάγκες κυκλοφορίας του πληθυσμού λειτουργούν σε έναν τομέα που χαρακτηρίζεται από διασυνοριακές συναλλαγές και, άρα, μπορούν να τις επηρεάσουν. Για να γίνει διάκριση μεταξύ των εγκαταστάσεων με συρματόσχοινο για τη μεταφορά κοινού που προορίζονται για την κάλυψη τοπικών αναγκών και των άλλων, θα πρέπει κατά κανόνα να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες: α) η τοποθεσία της εγκατάστασης (π.χ. εντός πόλεων ή σύνδεση μεταξύ χωριών), β) η περίοδος λειτουργίας (εποχιακά, καθ' όλο το έτος ή ημερησίως), γ) εάν οι χρήστες είναι τοπικοί ως επί το πλείστον (αναλογία των ημερησίων εισιτηρίων σε σύγκριση με τα εβδομαδιαία), δ) ο συνολικός αριθμός και η χωρητικότητα των εγκαταστάσεων σε σχέση με τον

²⁵ SA.37963 – Glenmore Lodge (UK), παρ. 18-19.

²⁶ SA.37963 – Glenmore Lodge (UK), παρ. 20.

αριθμό των κατοίκων που είναι χρήστες και ε) άλλες σχετικές με τον τουρισμό εγκαταστάσεις στην περιοχή²⁷

3) Τον σκοπό του μέτρου που πρέπει να είναι **άλλος από την αύξηση των δραστηριοτήτων** του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη)

- η αναβάθμιση ενός λιμένα αλίευσης (επιμήκυνση της αποβάθρας για εμπορική αλίευση και κατασκευή πλωτής εξέδρας για ερασιτεχνικό ψάρεμα), που διαθέτει και μαρίνα για σκάφη αναψυχής, στοχεύει να αποσυμφορήσει την κίνηση και να αυξήσει την ασφάλεια του λιμένα, έτσι ώστε να διατηρούνται χωριστά οι εμπορικές από τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, και όχι να αυξήσει το βάθος του λιμένα, προκειμένου να είναι σε θέση να εξυπηρετεί και μεγαλύτερα σκάφη (αλιευτικά ή αναψυχής)²⁸
- η αύξηση των κλινών ενός δημόσιου νοσοκομείου, παρόλο που καταρχήν θα μπορούσε να επηρεάζει το ενδοκοινοτικό εμπόριο, δεν λογίζεται ότι το επηρεάζει στην προκειμένη περίπτωση, επειδή στοχεύει να εξυπηρετήσει την τοπική νοσοκομειακή αγορά που εμφανώς υποφέρει από έλλειψη κλινών, και όχι να δημιουργήσει νοσοκομειακά συγκροτήματα που θα προσελκύσουν πελάτες από άλλα κράτη μέλη²⁹

4) Τυχόν **ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη** να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα

- δεν υπήρξαν επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών που θέλησαν να επενδύσουν στην ίδια περιοχή, για να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής βοήθειας³⁰ ή παρόμοιες μονάδες ιατρικής φροντίδας³¹ ή παρόμοιες συμβουλευτικές υπηρεσίες σε μικρές επιχειρήσεις³² ή παρόμοια μαθήματα κατάρτισης για ορειβατικά αθλήματα για προπονητές ή για το ευρύ κοινό³³ ή να εκδώσουν εφημερίδες και να κάνουν ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές³⁴

²⁷ N 376/01 — Εγκαταστάσεις με συρματόσχοινο για τη μεταφορά κοινού (Ιταλία), ΕΕ 2002 C 17/2, παρ. 27 και 55-57.

²⁸ SA.39402 – Lauwersoog port (Netherlands), παρ. 36-37.

²⁹ N 543/2001 – Capital Allowances for Hospitals (Ireland), παρ. 20.

³⁰ SA.37432 – Δημόσια νοσοκομεία (Czech Rep.), παρ. 23.

³¹ SA.34576 – Jean Piaget (Portugal), παρ. 24.

³² SA.33149 – Wirtschaftsbüro (Germany), παρ. 22.

³³ SA.37963 – Glenmore Lodge (UK), παρ. 21.

³⁴ SA.33243 – Jornal da Madeira (Portugal), παρ. 42.

5) Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής) τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς)

- το ιατρικό κέντρο στο Durmersheim δεν δραστηριοποιείται σε άλλη αγορά πλην της τοπικής και δεν έχει διεθνή δραστηριότητα, όπως π.χ. μία πολυεθνική. Έτσι, το μέτρο δεν θα ενισχύσει, ούτε έμμεσα, τη θέση της επιχείρησης στη διεθνή αγορά³⁵
- η δημόσια στήριξη των δημοσίων ιατρικών ιδρυμάτων επιχειρήσεων δεν εμπόδισε τις ιδιωτικές κλινικές να αναπτυχθούν και δραστηριοποιηθούν στην ίδια περιοχή³⁶
- η γεωγραφική θέση των λιμένων αναψυχής, το σχετικά περιορισμένο μέγεθός τους και η περιορισμένη κρατική ενίσχυση σε σχέση με τον αριθμό θέσεων αγκυροβόλησης στον λιμένα, σημαίνουν πως δεν μπορεί να αναμένεται ότι η ενίσχυση θα προτρέψει ιδιοκτήτες σκαφών αναψυχής από άλλα κράτη μέλη να κάνουν χρήση σταθερών ή ημερήσιων αγκυροβολίων σε αυτόν τον λιμένα αναψυχής αντί σε λιμένες αναψυχής άλλων κρατών μελών³⁷
- το γεγονός ότι οι ανταγωνιστές του δικαιούχου (συνήθως καταγγέλλοντες) δραστηριοποιούνται επίσης μόνο στην τοπική περιοχή, σημαίνει ότι υπάρχει μεν κάποια στρέβλωση στον τοπικό ανταγωνισμό, αλλά αυτό δεν έχει επίπτωση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές³⁸
- η μαρίνα ενός λιμανιού για σκάφη αναψυχής, που έχει ετήσιο κύκλο εργασιών το 3% του συνολικού κύκλου εργασιών του λιμανιού, διαθέτει μόνον 60 θέσεις ελλιμενισμού, ενώ το ποσοστό των διεθνών εκφορτώσεων στη μαρίνα είναι μόνον 5%, δεν αποσκοπεί να προσελκύσει διεθνείς, παρά μόνον τοπικούς, πελάτες³⁹
- οι ερασιτεχνικοί μικροί σύλλογοι γκολφ, που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο και έχουν πολύ περιορισμένες εμπορικές δραστηριότητες, δεν βρίσκονται σε ανταγωνισμό με τους επαγγελματικούς συλλόγους γκολφ που λειτουργούν με σκοπό το κέρδος και δραστηριοποιούνται στην εθνική και τη διεθνή αγορά. Εξάλλου, οι ερασιτεχνικοί σύλλογοι απολαμβάνουν της φοροαπαλλαγής, μόνον εφόσον ο κύκλος εργασιών τους είναι κάτω από ένα όριο⁴⁰

³⁵ SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Γερμανία), παρ. 18. Βλ. και απόφαση T-288/97, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Επιτροπή, ECLI:EU:T:1999:125, σκ. 41 («όταν μια κρατική ενίσχυση οικονομικού χαρακτήρα ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης σε σχέση με άλλες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, πρέπει να θεωρείται ότι η εν λόγω ενίσχυση επηρεάζει τις συναλλαγές αυτές»).

³⁶ SA.38035 – Rehabilitation clinic (Germany), παρ. 15.

³⁷ Απόφαση Επιτροπής 2004/114/ΕΚ, Λιμένες αναψυχής (Ολλανδία), παρ. 55.

³⁸ Απόφαση Επιτροπής 2004/114/ΕΚ, Λιμένες αναψυχής (Ολλανδία), παρ. 55, SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Γερμανία), παρ. 18, SA.33149 – Wirtschaftsbüro (Germany), παρ. 21, SA.37963 – Glenmore Lodge (UK), παρ. 6.

³⁹ SA.39402 – Lauwersoog port (Netherlands), παρ. 28-31.

⁴⁰ SA.38208 – Amateur golf clubs (UK), παρ. 14-16 και 25-29.

- λόγω των μεγάλων ζημιών της εφημερίδας της Μαδέιρα κατά τα προηγούμενα έτη, δεν προβλέπεται ότι η κρατική χρηματοδότηση της εφημερίδας θα χρησιμοποιηθεί από την επιχείρηση, για να επεκτείνει τις δραστηριότητές της εκτός της τοπικής αγοράς της Μαδέιρα. Επίσης, δεν προβλέπεται ότι η εφημερίδα θα προσελκύσει διαφημίσεις από ανταγωνιστές άλλων κρατών μελών, δεδομένου ότι και τα έσοδά της από τις διαφημίσεις είναι υπερβολικά λίγα, με αποτέλεσμα η κρατική χρηματοδότηση της εφημερίδας να έχει αμελητέο αντίκτυπο στην αγορά της διαφήμισης⁴¹
- το ενδεχόμενο να παρουσιασθούν οι επιδοτούμενες βασικές θεατρικές παραγωγές στο εξωτερικό, όπου θα βρίσκονται σε ανταγωνισμό με άλλες μη επιδοτούμενες θεατρικές παραγωγές, δεν φαίνεται πιθανό να διαταράξει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, καθώς υπάρχει το πρόβλημα της γλώσσας που διακρίνει τις θεατρικές παραγωγές από άλλα καλλιτεχνικά προϊόντα, όπως η μουσική ή ο χορός. Για τον λόγο αυτόν, ακόμη και αν η επιχείρηση ήθελε να κάνει θεατρική περιοδεία, θα τη διοργάνωνε μάλλον στην Ισπανία παρά στο εξωτερικό. Εξάλλου, επειδή οι επιδοτούμενες βασικές θεατρικές επιχειρήσεις είναι κυρίως μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, που πρέπει να καλύψουν ως ίδια συμμετοχή τουλάχιστον το 30% των επιλέξιμων δαπανών, φαίνεται απίθανο να επιδοτήσουν σταυροειδώς άλλες δραστηριότητές τους, για τις οποίες υπάρχει διεθνής αγορά, ή άλλα πολιτιστικά προϊόντα που μπορούν να εξαχθούν εύκολα⁴²
- η χρηματοδότηση φυσικών προσώπων ή ΜΜΕ, που δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς εκτός των μεταφορών και αποκλειστικά σε τοπική ή περιφερειακή κλίμακα, για την αγορά μικρού επαγγελματικού οχήματος (κατηγορίας Δ), που κατά κανόνα χρησιμοποιείται για πολύ σύντομες διαδρομές στην κλίμακα αυτή, δεν επηρεάζει τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, καθώς θεωρείται ότι αυτός ο τύπος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων δεν έχει άλλες επιπτώσεις πέρα από την τοπική αγορά όπου δρα κάθε επιχείρηση. Επιπλέον, οι επιπτώσεις αυτών των υπηρεσιών για ίδιο λογαριασμό στην αγορά μεταφορών είναι αμελητέες, διότι η ανάθεση της παροχής των εν λόγω υπηρεσιών σε μια μεταφορική εταιρεία δεν είναι βιώσιμη επιλογή από οικονομική άποψη⁴³
- το λιγοστό προσωπικό (μόνο δύο υπάλληλοι) μίας δημοτικής επιχείρησης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών αποδεικνύει ότι δεν μπορεί να εξυπηρετήσει παρά μόνον τις λίγες πολύ μικρές επιχειρήσεις της υποβαθμισμένης περιοχής Gaarden της πόλης Kiel⁴⁴

---

⁴¹ SA.33243 – Jornal da Madeira (Portugal), παρ. 40-41.

⁴² N 257/2007 – Basque theatre productions (Spain), παρ. 25 και 27.

⁴³ Απόφαση Επιτροπής 98/693/ΕΚ, Ισπανικό καθεστώς ενισχύσεων για την αγορά επαγγελματικών οχημάτων, ΕΕ 1998 L 329/23 και Απόφαση Επιτροπής 2001/605/ΕΚ, Αγορά επαγγελματικών οχημάτων (Ισπανία), ΕΕ 2012 L 212/34, παρ. 12 και 29-31.

⁴⁴ SA.33149 – Wirtschaftsbüro (Germany), παρ. 21.

- στην περίπτωση που μια ιδιωτική εταιρεία, με κύρια (επικερδή) δραστηριότητα την κατασκευή ελαφρού κεραμικού σκυροδέματος (όπου υπάρχει ενδοκοινοτικό εμπόριο), δραστηριοποιείται επίσης στη διοργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου του Přerov (που είναι ζημιογόνα δραστηριότητα παρότι επιδοτούμενη από το κράτος) και τηρεί χωριστούς λογαριασμούς και παρακολούθηση για τις δύο αυτές δραστηριότητές της, θεωρείται απίθανο να επιδοτηθεί σταυροειδώς η επικερδής της δραστηριότητα από τη χρηματοδότηση που της χορηγείται για τις μη επικερδείς καλλιτεχνικές της δραστηριότητες⁴⁵

6) Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης

- το πολύ μικρό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης του κυπριακού Κέντρου Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (823.000 ευρώ)⁴⁶ ή των μουσείων της Σαρδηνίας (400.000 ευρώ)⁴⁷ ή των επενδύσεων στο ολλανδικό λιμάνι αλίευσης Lauwersoog (3,3 εκατ. ευρώ)⁴⁸ συνιστά πρόσθετη ένδειξη ότι είναι αμελητέος ο αντίκτυπος του έργου στο ενδοκοινοτικό εμπόριο
- ο μικρός προϋπολογισμός του καθεστώτος και τα μικρά ποσά των επιμέρους επιχορηγήσεων στις βασικές θεατρικές επιχειρήσεις, που στη μεγάλη πλειοψηφία μάλιστα των δικαιούχων βρίσκεται κάτω των ορίων του κανόνα de minimis (200.000 ευρώ), δεν φαίνεται πιθανό να μπορούν να διαταράξουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές⁴⁹
- η διαφορά τιμής μεταξύ του (χαμηλότερου) ενοικίου που πλήρωνε το ιατρικό κέντρο και της αγοραίας τιμής των ενοικίων ήταν πολύ μικρή (1,60 ευρώ/τ.μ.), και ενδεχομένως θα βρισκόταν κάτω των ορίων του κανόνα de minimis (200.000 ευρώ την τριετία)⁵⁰

Γ. ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ, ΕΦΟΣΟΝ ΚΡΙΘΕΙ ΟΤΙ ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

1. Δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, το κατά πόσον ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει ή όχι τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές αξιολογείται κάθε φορά ad hoc βάσει των παραπάνω κριτηρίων, ενδέχεται να προκύψουν στην πράξη και οριακές περιπτώσεις, όπου αυτό δεν θα είναι και τόσο σαφές.

⁴⁵ N 497/2006 – Přerov Municipal Hall (Czech Rep.), παρ. 14-15.

⁴⁶ SA.34466 – Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (Κύπρος), παρ. 23.

⁴⁷ N 630/2003 – Musei di Sardegna (Italia).

⁴⁸ SA.39402 – Lauwersoog port (Netherlands), παρ. 38.

⁴⁹ N 257/2007 – Basque theatre productions (Spain), παρ. 26.

⁵⁰ SA.37904 – Ιατρικό Κέντρο (Γερμανία), παρ. 19.

Τόσο σ' αυτές τις οριακές περιπτώσεις όσο και σε κάθε άλλη περίπτωση που το μέτρο έχει **μεν τοπικό χαρακτήρα, αλλά πιθανολογείται ότι, παρόλα αυτά, είναι ικανό να επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές (επομένως, δεν έχει απλώς τοπικό αντίκτυπο)**, και εφόσον βέβαια πληρούνται και οι υπόλοιπες προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή αποφαινεται ότι πρόκειται για **κρατική ενίσχυση, την οποία όμως ενδέχεται τελικά να αξιολογήσει ως συμβατή:**

- είτε βάσει του ΓΑΚ (χωρίς κοινοποίηση), εφόσον εμπίπτει σε οποιαδήποτε κατηγορία που αυτός καλύπτει (σημειώνεται μάλιστα η νέα κατηγορία του άρθρου 56 για τις τοπικές υποδομές) και τηρεί τους όρους της
- είτε βάσει της Απόφασης 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής (χωρίς κοινοποίηση) για αντιστάθμιση σε μικρές και κοινωνικές ΥΓΟΣ, εφόσον εμπίπτει σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 2 και τηρεί τους όρους της
- είτε, στις λοιπές περιπτώσεις, βάσει των εξαιρέσεων του άρθρου 107 παρ. 2 και 3 ΣΛΕΕ και των συναφών Κατευθυντηρίων Γραμμών και Πλαισίων της Επιτροπής (κατόπιν κοινοποίησης). Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υπάρχουν αδικαιολόγητες αρνητικές συνέπειες για τον ανταγωνισμό και τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές με βάση την έκκτη κοινή αρχή αξιολόγησης, επειδή η ενίσχυση αφορούσε τοπική αγορά (παραγωγής και κατανάλωσης του προϊόντος), η επιχείρηση κατείχε μικρό μερίδιο της εθνικής παραγωγής και της ευρωπαϊκής κατανάλωσης κ.λπ.⁵¹.

2. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει μάλιστα προβεί σε παρόμοια υποθετική «άσκηση» σε ορισμένες αποφάσεις της, όπου, παρόλο που κατέληξε ότι το μέτρο δεν επηρεάζει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και, άρα, δεν είναι κρατική ενίσχυση, εξέτασε, για λόγους ολοκληρωμένης αξιολόγησης, την υποθετική περίπτωση κατά την οποία το μέτρο θα επηρέαζε τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και θα ήταν κρατική ενίσχυση, καταλήγοντας ότι αυτή θα είχε κριθεί συμβατή ως εξής:

- α) Στην απόφαση των Ερασιτεχνικών συλλόγων **γκολφ**, το μέτρο θα μπορούσε να υιοθετηθεί χωρίς κοινοποίηση, βάσει του άρθρου 55 του ΓΑΚ 651/2014, που επιτρέπει λειτουργικές ενισχύσεις σε αθλητικές υποδομές, καθώς βρίσκεται κάτω από το όριο κοινοποίησης του άρθρου 4 παρ. 1 (κη) του ΓΑΚ⁵²
- β) Στην απόφαση των **τσέχικων δημόσιων νοσοκομείων**, το μέτρο θα μπορούσε να υιοθετηθεί χωρίς κοινοποίηση, καθώς επρόκειτο για αντισταθμίσεις για την παροχή ΥΓΟΣ που εμπίπτουν στο άρθρο 2 παρ. 1 (β) της Απόφασης 2012/21/ΕΕ (νοσοκομεία

⁵¹ SA.38823 – Madeira rums and liqueurs (Portugal), παρ. 38: Το καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης σε 10 μικρές επιχειρήσεις που παράγουν τοπικά ρούμι και λικέρ, τα οποία καταναλώνονται επίσης τοπικά (μόνο στην αυτόνομη περιοχή της Μαδέιρα) είναι κρατική ενίσχυση, επειδή πρόκειται για ποτά που βρίσκονται σε ανταγωνισμό με άλλα αλκοολούχα ποτά και, κατά συνέπεια, θα μπορούσε να επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Η ενίσχυση κρίθηκε όμως τελικά συμβατή, επειδή πληρούσε όλες τις κοινές αρχές αξιολόγησης των Κατευθυντηρίων Γραμμών για περιφερειακές ενισχύσεις 2014-2020· θεωρήθηκε δε ότι το μέτρο δεν έχει αδικαιολόγητες αρνητικές συνέπειες στον ανταγωνισμό και το ενδοκοινοτικό εμπόριο, καθώς η τοπική παραγωγή ρούμι και λικέρ στη Μαδέιρα αντιπροσωπεύει μόνον το 1,6% της εθνικής παραγωγής αλκοολούχων ποτών και το 0,06% της συνολικής κατανάλωσης στην ΕΕ.

⁵² SA.38208 – Amateur golf clubs (UK), παρ. 31-33.

που παρέχουν υπηρεσίες αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών) και η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τηρούσε όλους τους όρους της⁵³

- γ) Στην απόφαση της χρηματοδότησης ιδιωτικής εταιρείας για τη διαχείριση και διοργάνωση των **πολιτιστικών εκδηλώσεων του δημαρχείου Přerov**, το μέτρο θα μπορούσε να κριθεί συμβατό βάσει του άρθρου 87 παρ. 3 (δ) της Συνθήκης για τον πολιτισμό, δεδομένου ότι κάθε εκδήλωση κόστιζε περίπου 5.000 ευρώ (που ήταν κάτω του ορίου de minimis) και ότι η συνολική χρηματοδότηση της εταιρείας βασίσθηκε στο καθαρό κόστος των εκδηλώσεων, ενώ θα βαρυνόταν η ίδια και με το 20% του εν λόγω κόστους, οπότε η ενίσχυση δεν υπερέβαινε το αναγκαίο μέτρο⁵⁴
- δ) Στην απόφαση των **βελγικών δημόσιων νοσοκομείων IRIS**, η Επιτροπή ζήτησε από την Ιρλανδία να της παράσχει πληροφορίες, για να διαπιστώσει εάν τηρούνταν οι όροι της τότε ισχύουσας Απόφασης 2005/842/ΕΕ για τις ΥΓΟΣ που δεν απαιτούσε την κοινοποίηση του μέτρου⁵⁵.

Είμαστε στη διάθεσή σας για ανταλλαγή απόψεων και σχολίων ή διευκρινίσεων.

Για τη MoKE

Δρ. Ε. Μουαμελετζή
Διευθύντρια Ερευνών ΚΔΕΟΔ
Συντονίστρια Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων ΚΔΕΟΔ

---

⁵³ SA.37432 – Δημόσια νοσοκομεία (Czech Rep.), παρ. 25-30.

⁵⁴ N 497/2006 – Přerov Municipal Hall (Czech Rep.), παρ. 17-20.

⁵⁵ SA.19864 – IRIS hospitals (Belgium), παρ. 99.

Αθήνα, 10/12/2018

Α.Π.: ΚΜΚΕ 00374 ΕΞ 2018 ΕΜΠ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/νση	: Καραγεώργη Σερβίας 8	ΠΡΟΣ:	ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡ/ΤΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Π.Δ.Ε.
Ταχ. Κώδικας	: 101 84 Αθήνα		ΓΕΝ. Δ/ΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Πληροφορίες	: Ζ. Ιωαννάτου Ι. Κωστόπουλος		ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Τηλέφωνο	: 210-33.75.575 210-33.75.576		Σταδίου 27, 10183 Αθήνα
FAX	: 210-33.75.595		(μέσω email: s.mpesiou@ypes.gr)
E-Mail	: kemke@minfin.gr		

ΥΠ: 1
ΓΕΚ: 1
ΚΕΜ: 1

ΘΕΜΑ: Γνωμοδότηση ΓΝ 069/2018 αναφορικά με σχέδιο πρόσκλησης για την υποβολή αιτημάτων ένταξης στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι», με τίτλο «Επισκευή, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων».

Σε συνέχεια του από 21.11.2018 e-mail σας αναφορικά με το εν θέματι ζήτημα, σημειώνουμε τα εξής, ως προς τα θέματα κρατικών ενισχύσεων:

Η υπό εξέταση πρόσκληση αφορά τη χρηματοδότηση των ως άνω δυνητικών δικαιούχων για την επισκευή, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων που στόχο έχει τη βελτίωση των εν λόγω υποδομών, και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού.

Καταρχήν, οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, υπό την έννοια ότι παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια αγορά. Αντίθετα, οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων δεν εφαρμόζονται όταν το Δημόσιο ή μια δημόσια οντότητα π.χ. ένας Δήμος, ασκεί δημόσια εξουσία, υπό την έννοια ότι ασκεί μια δραστηριότητα που εμπίπτει στις ουσιαστικές λειτουργίες του Κράτους και δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/C 262/01), στην περίπτωση χρηματοδότησης υποδομών, οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που μια υποδομή προορίζεται να αποτελέσει αντικείμενο εμπορικής/οικονομικής εκμετάλλευσης.

Υπό αυτό το πρίσμα, η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά εξαιρείται από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά υποδομές που είναι διαθέσιμες για δωρεάν δημόσια χρήση συμπεριλαμβανομένων των υποδομών για αθλητικές, πολιτιστικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες με ελεύθερη πρόσβαση για το κοινό, χωρίς δηλ. την υποχρέωση καταβολής οικονομικού ανταλλάγματος.

Σημειώνεται επίσης ότι εάν η υποδομή έχει μικτή χρήση, δηλ. χρησιμοποιείται για οικονομική και για μη οικονομική δραστηριότητα, η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, όταν η οικονομική χρήση είναι αμιγώς επικουρική, δηλ. όταν η οικονομική δραστηριότητα συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό συμβαίνει κατά κανόνα όταν υπάρχουν βοηθητικές οικονομικές δραστηριότητες που είναι περιορισμένης εμβέλειας σε σχέση με τη δυναμικότητα της υποδομής, που εξυπηρετούν υποδομές μη οικονομικού χαρακτήρα.

Στις υπόλοιπες περιπτώσεις που οι υπό χρηματοδότηση υποδομές προβλέπεται να αξιοποιηθούν εμπορικά, κι επομένως υφίσταται οικονομική δραστηριότητα, εξετάζεται η πλήρωση και των λοιπών κάτωθι προϋποθέσεων για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στο εν λόγω μέτρο, οι οποίες πρέπει να ισχύουν σωρευτικά:

1. Να παρέχεται από το κράτος ή με κρατικούς πόρους
2. Να ενέχει οικονομικό πλεονέκτημα για τους δικαιούχους
3. Να είναι επιλεκτικό, ήτοι να αφορά ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής, και
4. Να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών-μελών και να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

Δεδομένου ότι τα τρία πρώτα ως άνω στοιχεία πληρούνται στην προκειμένη περίπτωση, εξεταστέο είναι κατά πόσον πληρούται και το τέταρτο στοιχείο προκειμένου να τύχουν εφαρμογής οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Ως προς το σημείο αυτό, επισημαίνονται ειδικότερα τα εξής:

Η ΕΕ έχει κρίνει σε διάφορες αποφάσεις της ότι ορισμένα μέτρα χρηματοδότησης υποδομών, ιδίως τοπικών ή δημοτικών υποδομών, δεν είναι σε θέση να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού, ακόμη και εάν οι υποδομές αυτές αποτελούν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν οι υποδομές έχουν τοπική ή περιορισμένη εμβέλεια και προορίζονται να καλύψουν κατά κύριο λόγο την τοπική ζήτηση. Για παράδειγμα, η κατασκευή τοπικών εγκαταστάσεων αναψυχής, αθλητικών κέντρων ή κολυμβητηρίων που εξυπηρετούν κυρίως τοπικούς χρήστες και των οποίων ο αντίκτυπος στις διασυνοριακές συναλλαγές/επενδύσεις είναι πολύ μικρός, είναι απίθανο να επηρεάσει τις ενδοενοσιακές συναλλαγές και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.

Όπως προκύπτει από την πρακτική των αποφάσεων της ΕΕ, ο μη επηρεασμός του ενδοενοσιακού εμπορίου, στην περίπτωση κρατικής χρηματοδότησης μιας υποδομής, μπορεί να στοιχειοθετηθεί, ενδεικτικά, επί τη βάση των παρακάτω παραμέτρων:

- 1) Την περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση και τον μικρό πληθυσμό της περιοχής αυτής.
- 2) Το ότι η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη.
- 3) Τον σκοπό του μέτρου που πρέπει να είναι άλλος από την αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη).
- 4) Τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα.

- 5) Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής) τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς).
- 6) Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

Συνεπώς, το κατά πόσο ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης μιας υποδομής μπορεί να επηρεάσει ή όχι τις ενδοενωσιακές συναλλαγές αξιολογείται κάθε φορά ad hoc βάσει των παραπάνω κριτηρίων και της σχετικής τεκμηρίωσης. Για διευκόλυνσή σας ως προς το ζήτημα αυτό, επισυνάπτεται το από 19/11/15 αναλυτικό σημείωμα της Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ) του ΚΔΕΟΔ.

Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί τεκμηριωμένα να υποστηριχθεί ότι η χρηματοδότηση θα έχει μόνο τοπικό αντίκτυπο, και επομένως πληρούνται σωρευτικά όλα τα κριτήρια για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, πρέπει εν συνεχεία να εξετάζεται η συμβατότητα της ενίσχυσης με τους ενωσιακούς κανόνες.

Στο πλαίσιο αυτό, ως βάση για την συμβατότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ) 651/2014 – όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 1084/2017 - χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση στην ΕΕ προς έγκριση, εφόσον το έργο εμπίπτει σε κάποια από τις κατηγορίες που καλύπτει ο ΓΑΚ και τηρούνται όλοι οι σχετικοί όροι και προϋποθέσεις.

Ενδεικτικά, θα μπορούσε να εξεταστεί το άρθρο 55 του ΓΑΚ (Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές). Οι ενισχύσεις αυτές μπορεί να χορηγούνται μεταξύ άλλων για την κατασκευή ή αναβάθμιση αθλητικών υποδομών π.χ. γηπέδων και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών που προσφέρουν πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αυτές πρέπει να είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, το οποίο αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται ανωτέρω, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

Εκτός από τις ειδικές προϋποθέσεις συμβατότητας που αναφέρονται σε καθένα από τα παραπάνω άρθρα του ΓΑΚ, πρέπει να διασφαλίζεται και η τήρηση των γενικών προϋποθέσεων του Κεφαλαίου Ι του Κανονισμού.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του ΓΑΚ, υφίσταται υποχρέωση κοινοποίησης φακέλου κρατικής ενίσχυσης στην ΕΕ προς έγκριση, πριν την χορήγηση της ενίσχυσης στον δικαιούχο.

Με βάση τα ανωτέρω, κρίνεται σκόπιμο, στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, η αίτηση που υποβάλλεται από τους δυνητικούς δικαιούχους να συνοδεύεται από την απαραίτητη τεκμηρίωση σχετικά με την μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, ή εναλλακτικά, σχετικά με τη συμβατότητα της ενίσχυσης με κάποιον από τους ενωσιακούς κανόνες (βλ. ΓΑΚ), η οποία εν συνεχεία να αξιολογείται στο πλαίσιο της προβλεπόμενης διαδικασίας για την ένταξη του κάθε έργου.

Κατόπιν των ανωτέρω, και για την πληρότητα του κειμένου της ΚΥΑ, θεωρούμε σκόπιμο:

- Στο προοίμιο του σχεδίου ΚΥΑ να προστεθούν οι σχετικές αναφορές στο θεσμικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις (άρθρα 107-108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ, Ανακοίνωση της ΕΕ για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης 2016/С 262/01, ΓΑΚ, με παραπομπή στην δημοσίευσή τους στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ) καθώς και στην παρούσα γνωμοδότηση.
- Στο σώμα της ΚΥΑ να προστεθεί αναφορά στην υποχρέωση των φορέων να υποβάλλουν στοιχεία για την τεκμηρίωση της μη ύπαρξης ενίσχυσης, ή την συμβατότητα της ενίσχυσης, ή/και να συμπεριληφθεί σχετικός πίνακας προς συμπλήρωση στο Τεχνικό Δελτίο.

Θα θέλαμε, επίσης, να σας υπενθυμίσουμε την υποχρέωση υποβολής συνοπτικών πληροφοριών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του ΓΑΚ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11(α) αυτού, καθώς και στο Παράρτημα ΙΙ, εντός 20 ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου - ήτοι από την έναρξη ισχύος της απόφασης ένταξης του εκάστοτε έργου που συνιστά ενίσχυση και χορηγείται βάσει ΓΑΚ. Οι εν λόγω πληροφορίες εισάγονται στο ηλεκτρονικό σύστημα κοινοποιήσεων SANI της ΕΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υποπαρ. Β4 του ν.4152/2013 όπως ισχύει, και υπογράφονται από την ΚΕΜΚΕ.

Επιπλέον, υφίσταται η υποχρέωση δημοσίευσης στοιχείων για τις ενισχύσεις σε μεμονωμένους δικαιούχους οι οποίες υπερβαίνουν τις 500.000 ευρώ στο ηλεκτρονικό σύστημα Transparency Award Module (TAM) της ΕΕ, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησής τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9.1.γ του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 & και διατάξεις της υποπαρ. Β11 του ν. 4152/2013 όπως ισχύει.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις και συνεργασία, και παρακαλούμε για τη σχετική ενημέρωσή μας όταν η παρούσα πρόσκληση δημοσιευθεί σε ΦΕΚ.

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ**

Συνημμένα: 1) Δύο πίνακες τεκμηρίωσης για τη μη ύπαρξη ΚΕ και για τη συμβατότητα της ΚΕ
2) Γνωμοδοτικό σημείωμα της ΜοΚΕ/ΚΔΕΟΔ για τα μέτρα τοπικού χαρακτήρα

Εσωτερική Διανομή: 1) Γραφ. ΓΓ Οικονομικής Πολιτικής
2) ΚΕΜΚΕ

